

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม เน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อพัฒนาสังคม ได้ดำเนินการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง โดยนำระบบประกันคุณภาพ รวมทั้งการนำแนวคิดในการทำระบบประกันคุณภาพมาเป็นแนวทางในการนำระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับการพัฒนามหาวิทยาลัยในอนาคต และเชื่อมโยงกับมาตรฐานตัวชี้วัดการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และมาตรฐานตัวชี้วัดการประกันคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก (สมศ.) และในปี 2552 สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กำหนดให้เป็นปีแห่งคุณภาพการอุดมศึกษา “บัณฑิตมีคุณภาพ พัฒนาชาติยั่งยืน” โดยมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือ TQF ขึ้นเพื่อใช้ในการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา รวมทั้งเป็นการจัดทำมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามระบบการศึกษาจะพัฒนาไปตามนโยบายด้านต่าง ๆ ได้นั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการ ความพึงพอใจของผู้ศึกษาหรือผู้ใช้หลักสูตรซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงด้วย

นโยบายด้านการบริหารอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาโดยให้ความเชื่อมโยงและความต่อเนื่องของหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีทั้งหมด 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล หมวดที่ระบุเรื่องหลักสูตรการศึกษาคือหมวดที่ 4 ในมาตรา 28 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา หลักสูตรของการศึกษา และสาระสำคัญของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคน ให้ความสมดุลง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะหลักสูตรอุดมศึกษาที่มุ่งหมายพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการพัฒนาสังคม จนทำให้ผู้สำเร็จระดับศึกษาได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพขั้นสูงในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น จึงเห็นความจำเป็นที่ต้องการประเมินหลักสูตร เพื่อสอดคล้องกับแนวนโยบายของมหาวิทยาลัย ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาและเพื่อเป็นการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสาขาวิชา และระดับคณะ ให้สามารถผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ มีมาตรฐานและเป็นไปตามกรอบของ TQF ซึ่งจะส่งผลการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรของคณะวิทยาศาสตร์ และถือเป็นแนวในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรสาขาวิชาที่เปิดสอนให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิตที่ผ่านการเรียนการสอนในหลักสูตรอย่างแท้จริง จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาเรื่องความต้องการหลักสูตรของผู้ใช้หลักสูตรที่ทำการเรียนการสอนในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2554 เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรของผู้ใช้บัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ต่อหลักสูตรที่เปิดทำการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 ความเข้าใจและทิศทางความสนใจในด้านหลักสูตร
 - 1.2 ด้านความจำเป็นของหลักสูตร
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตว่าตรงตามเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ของคณะวิทยาศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ตามเนื้อหาและหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา
 - 2.2 บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
 - 2.3 บัณฑิตเป็นผู้มีจริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
 - 2.4 บัณฑิตมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการหลักสูตรของผู้ใช้บัณฑิตและประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้คือ

- 1.3.1. การศึกษาความต้องการหลักสูตรของผู้ใช้บัณฑิต
 1. ศึกษาจากผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนจำนวน 300 คน
 2. ประเด็นที่ศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 ความเข้าใจและทิศทางความสนใจในด้านหลักสูตร
 - 2.3 ความจำเป็นของหลักสูตร

2.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.3.2 ประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์

1. ศึกษาจากผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนจำนวน 100 คน

2. ประเด็นศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 บัณฑิตมีเอกลักษณ์ตามที่คณะกำหนด

2.3 บัณฑิตมีความรู้ความสามารถตรงตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1.4.2 ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้ ใครได้ ประสงค์จะได้ ต่อกฎเกณฑ์ที่เปิดในคณะวิทยาศาสตร์

1.4.3 บัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา ทั้งภาคปกติ และภาคพิเศษ หรือภาคศ.บป จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1.4.4 นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตทั้งในภาครัฐ เอกชน และรัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้บังคับบัญชาระดับต้น และ/หรือผู้บังคับบัญชาโดยสายการบังคับบัญชาหรือผู้เกี่ยวข้องกับการประเมิน/การบริหารงานบุคคลในหน่วยงานที่บัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ทำงานอยู่

1.4.5 หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงจุดหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1.5.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาในปัจจุบัน ตามความต้องการของตลาดแรงงานและเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป